

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO KUL

S u m m a r i u m
50 (70) – 2021

POSIEDZENIA WYDZIAŁÓW I KOMISJI

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY

3 III 2021 r.

Ks. dr hab. Marek Słomka wygłosił referat pt. *Filozofia i teizm J. Życińskiego*.

26 III 2021r.

Dyskusja panelowa pt. *Aktualność (neo)tomizmu lowańskiego*. Zagajenie do dyskusji przygotował prof. dr hab. Zenon Roskal; w dyskusji uczestniczyli: prof. dr hab. Anna Lemańska, prof. dr hab. Jacek Wojtysiak, dr hab. Piotr Duchliński, prof. Ignatianum.

20 V 2021 r.

Ks. dr hab. Wojciech Grygiel, prof. UPJPII, wygłosił referat pt. *Alberta Einsteina droga do rzeczywistości – filozoficzna interpretacja symetrii w ogólnej teorii względności*.

23 VI 2021 r.

Prof. dr hab. Zenon Roskal wygłosił referat pt. *Geneza i zarys filozofii przyrody Feliksa Młynarskiego (1884-1972)*.

16 XII 2021 r.

Dr Tomasz Górka wygłosił referat pt. *Małżeństwo i rodzina w optyce Karola Wojtyły – Jana Pawła II*.

WYDZIAŁ NAUK PRAWNYCH

17-18 IX 2021 r.

Współorganizował V Międzynarodową Konferencję Naukową pt. „Bezpieczeństwo prawne w sferze wolności sumienia i religii w państwach demokratycznych w procesie integracji europejskiej: Polska – Słowacja – Ukraina – Niemcy” pod honorowym patronatem Ministerstwa Sprawiedliwości, wspólnie z Komisją Prawniczą Polskiej Akademii Nauk, Wydziałem Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, Wydziałem Prawa i Administracji UMCS w Lublinie, Wydziałem Prawa Uniwersytetu Trnavskiego w Trnawie, Wydziałem Prawa Państwowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych we Lwowie, Fundacją Polskiej Akademii Nauk, Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Konferencja odbyła się w dniach **17-18 września 2021 r.** w Lublinie (KUL) w formie hybrydowej. Referaty wygłosili: Prof. Dariusz Dudek (KUL), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnej ochrony wolności sumienia i religii w wymiarze indywidualnym (art. 53 Konstytucji RP); Dr h. c. prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD (UT w Trnawie), Stability function of bilateral agreements concluded between the State and churches and religious communities in Slovakia in the field of guaranteeing freedom of religion and freedom of conscience; Ks. prof. Paweł Kaleta (KUL), Finansowanie potrzeb kościelnych w warunkach pandemii; Mec. Jan Hambura (Berlin), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnych zasad relacji państwo–Kościoł w RFN; Ks. prof. Józef Krukowski (PAN Lublin), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnych zasad relacji państwo–Kościoł w Polsce w III Rzeczypospolitej; Prof. Paweł Sobczyk (UO), Stabilizacyjna funkcja konkordatu w procesie transformacji ustrojowych wiodących od totalitaryzmu komunistycznego do demokracji w Polsce; Ks. prof. Mirosław Sitarz (KUL), Skuteczność kościelnych aktów prawnych w porządku państwowym w Polsce z punktu widzenia bezpieczeństwa prawnego; Ks. prof. Piotr Stanisław (KUL), Ograniczenia praktyk religijnych ze względu na epidemię; Ks. prof. Krzysztof Warchałowski (UKSW), Wzajemne przekazywanie i korzystanie z akt procesowych przez sądownictwo kościelne i państwowe w Polsce; Dr Małgorzata Makarska (Ministerstwo Sprawiedliwości), Odpowiedzialność za przestępstwa przeciwko sumieniu i religii w aspekcie *de lege lata*; Dr Paweł Zwolak (Ministerstwo Sprawiedliwości), Odpowiedzialność za przestępstwa przeciwko religii w prawie polskim w aspekcie *de lege ferenda*; Prof. Olga Balynska, Prof. Ivan Krasnytskyi, (PUSW), Karno-prawna ochrona wolności religijnej na Ukrainie: status i zgodność ze standardami międzynarodowymi; Prof. Ewa Kruk (UMCS), Prawnokarne instrumenty

przeciwdziałania ze względu na wyznanie; Prof. Anna Tunia (KUL), Prawno-karna ochrona miejsc kultu religijnego wobec nowych zjawisk społecznych; Prof. Aneta Michalska-Warias (UMCS), Wolność sumienia i wyznania a wybrane przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu; Dr Aneta Abramowicz (KUL), Wolność religijna a bezpieczeństwo w Europie – wytyczne OBWE z 2019 r.; Dr Michaela Moravčíková (UT w Trnawie), The Right to Exercise Conscientious Objection – an Open International Legal Commitment of the Slovak Republic; ThDr Martin Sabo, PhD. (UT w Trnawie), Religious freedom at the time of pandemics; Dr Marek Woźnicki (UMCS), Wybrane zagadnienia dotyczące relacji między państwem a Kościołem w Konstytucji RP; Prof. Alona Dutko (PUSW), Konstytucyjne gwarancje wolności sumienia na Ukrainie; Dr Michał Zawisłak (KUL), Wolność wyrażania opinii publicznej. Uwagi na kanwie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 17 lipca 2018 roku w sprawie Maria Alekhina vs Rosja; Ks. prof. Piotr Steczkowski (UR), Odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny przestępcze osób duchownych; Prof. Jadwiga Potrzeszcz (KUL), Klauzula sumienia osób świadczących usługi z perspektywy bezpieczeństwa prawnego; Dr Dawid Kostecki (Zakład Analiz Społecznych i Ekonomicznych Fundacji PAN), Ochrona zdrowia jako zadanie państwa a obowiązek zapewnienia wolności sumienia i wyznania w dobie pandemii.

8-9 IX 2021 r.

Współorganizował **Krajowa Konferencja Naukowa pt. „Aktualne problemy relacji państwo–Kościół oraz prawa małżeńskiego i rodzinnego”**, wspólnie ze Stowarzyszeniem Kanonistów Polskich, Sądem Biskupim Diecezji Sandomierskiej oraz Katedrą Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, która odbyła się w dniach 8-10 września 2021 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu w formie hybrydowej. Referaty wygłosili: Ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz, Prawo wiernych do sakramentów świętych w prawie kanonicznym i polskim; Ks. prof. dr hab. Józef Krzywda (UPJPII), Waga zbieżności istotnych norm prawa małżeńskiego w KPK z normami Prawa rodzinnego i opiekuńczego i zachodzącymi między nimi różnicami; Dr Agnieszka Romanko (KUL), Komisja pojednawcza w postępowaniu administracyjnym w prawie kanonicznym i polskim; Ks. prof. dr hab. Lucjan Świto (UWM), Tajemnica duszpasterska; Ks. dr Michał Grochowina (WSD Sandomierz), Obowiązek denuncjacji w aktualnych przepisach Kościoła łacińskiego; Ks. dr Krzysztof Cisek (Kongregacja Doktryny Wiary), Obowiązki ordynariusza w postępo-

waniach dotyczących przestępstw zarezerwowanych Kongregacji Nauki Wiary; Ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski (UKSW), Error qualitatis (kan. 1097 § 2 KPK) w orzecznictwie Roty Rzymskiej; Dr Kinga Szymańska (UKSW), Zespół stresu pourazowego. Aspekt psychologiczno-psychiatryczny; Ks. prof. dr hab. Ginter Dzierżon (UKSW), Rola biegłych w wyrokach Roty Rzymskiej w sprawach dotyczących wpływu zespołu stresu pourazowego na niezdolność do zawarcia małżeństwa; Ks. prof. dr hab. Zbigniew Janczewski (UKSW), Prawo o sakramentach wtajemniczenia chrześcijańskiego jako imperatyw budujący communio familiaris; Ks. dr hab. Andrzej Pastwa, prof. US, Relacje wiara-sakrament w matrymonialistyce doby posynodalnej. Nowa koncepcja odpowiedzi na impulsy doktrynalne; Prof. dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko (Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie), Problematyka rewizji osobowego prawa rodzinnego.

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY

20 XII 2021 r.

Zorganizował konferencję **pt. „Oto Ojciec Twój i ja... Znaczenie józefologii dla mariologii”**. Referaty wygłosili: dr hab. K. Mielcarek, prof. KUL, Ojcostwo św. Józefa; ks. dr hab. S. Jaśkiewicz, prof. KUL, Augustyn z Hippony o Józefie i Maryi; archim. prof. dr hab. J. Naumowicz, UKSW, Chrześcijański Wschód o Józefie i Maryi; Ks. dr hab. A. Nadbrzeżny, prof. KUL, Maryja i Józef. Świat relacji i zadań; Ks. dr Antonio Panaro, AK – Warszawa, Patris corde; Dr hab. W. Pawlak, prof. KUL, Małżeństwo Józefa i Maryi w literaturze doby potrydenckiej; Mgr A. Poudlyuk, KUL-UMCS, Ioseph – splendor personae według Pawła Kamzy; Ks. dr hab. D. Różycki-Klejnowski, prof. UO, Dylematy wokół obrazu św. Józefa.

KONFERENCJE NAUKOWE

Wydział Nauk Prawnych Towarzystwa Naukowego KUL współorganizował 2 konferencje naukowe:

– **V Międzynarodową Konferencją Naukową „Bezpieczeństwo prawne w sferze wolności sumienia i religii w państwach demokratycznych w procesie integracji europejskiej: Polska – Słowacja – Ukraina – Niemcy” pod honorowym patronatem Ministerstwa Sprawiedliwości**, zorganizowaną wspólnie z Komisją Prawniczą Polskiej Akademii Nauk, Wydziałem Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, Wydziałem Prawa i Administracji UMCS w Lublinie, Wydziałem Prawa Uniwersytetu Trnawskiego w Trnawie, Wydziałem Prawa Państwowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych we Lwowie, Fundacją Polskiej Akademii Nauk, Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Konferencja odbyła się w dniach **17-18 września 2021 r.** w Lublinie (KUL) w formie hybrydowej. Referaty wygłosili: Prof. Dariusz Dudek (KUL), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnej ochrony wolności sumienia i religii w wymiarze indywidualnym (art. 53 Konstytucji RP); Dr h. c. prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD (UT w Trnawie), Stability function of bilateral agreements concluded between the State and churches and religious communities in Slovakia in the field of guaranteeing freedom of religion and freedom of conscience; Ks. prof. Paweł Kaleta (KUL), Finansowanie potrzeb kościelnych w warunkach pandemii; Mec. Jan Hambura (Berlin), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnych zasad relacji państwo–Kościoł w RFN; Ks. prof. Józef Krukowski (PAN Lublin), Stabilizacyjna funkcja konstytucyjnych zasad relacji państwo–Kościoł w Polsce w III Rzeczypospolitej; Prof. Paweł Sobczyk (UO), Stabilizacyjna funkcja konkordatu w procesie transformacji ustrojowych wiodących od totalitaryzmu komunistycznego do demokracji w Polsce; Ks. prof. Mirosław Sitarz (KUL), Skuteczność kościelnych aktów prawnych w porządku państwowym w Polsce z punktu widzenia bezpieczeństwa prawnego; Ks. prof. Piotr Stanisław (KUL), Ograniczenia praktyk religijnych ze względu na epidemię; Ks. prof. Krzysztof Warchałowski (UKSW), Wzajemne przekazywanie i korzystanie z akt procesowych przez sądownictwo kościelne i państwowe w Polsce; Dr Małgorzata Makarska (Ministerstwo Sprawiedliwości), Odpowiedzialność za przestępstwa przeciwko sumieniu i religii

w aspekcie *de lege lata*; Dr Paweł Zwolak (Ministerstwo Sprawiedliwości), Odpowiedzialność za przestępstwa przeciwko religii w prawie polskim w aspekcie *de lege ferenda*; Prof. Olga Balynska, Prof. Ivan Krasnytskyi, (PUSW), Karnoprawna ochrona wolności religijnej na Ukrainie: status i zgodność ze standardami międzynarodowymi; Prof. Ewa Kruk (UMCS), Prawnokarne instrumenty przeciwdziałania ze względu na wyznanie; Prof. Anna Tunia (KUL), Prawnokarna ochrona miejsc kultu religijnego wobec nowych zjawisk społecznych; Prof. Aneta Michalska-Warias (UMCS), Wolność sumienia i wyznania a wybrane przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu; Dr Aneta Abramowicz (KUL), Wolność religijna a bezpieczeństwo w Europie – wytyczne OBWE z 2019 r.; Dr Michaela Moravčíková (UT w Trnawie), The Right to Exercise Conscientious Objection – an Open International Legal Commitment of the Slovak Republic; ThDr Martin Sabo, PhD. (UT w Trnawie), Religious freedom at the time of pandemics; Dr Marek Woźnicki (UMCS), Wybrane zagadnienia dotyczące relacji między państwem a Kościołem w Konstytucji RP; Prof. Alona Dutko (PUSW), Konstytucyjne gwarancje wolności sumienia na Ukrainie; Dr Michał Zawiaślak (KUL), Wolność wyrażania opinii publicznej. Uwagi na kanwie orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 17 lipca 2018 roku w sprawie Maria Alekhina vs Rosja; Ks. prof. Piotr Steczkowski (UR), Odpowiedzialność cywilnoprawna kościelnych osób prawnych za czyny przestępcze osób duchownych; Prof. Jadwiga Potrzeszcz (KUL), Klauzula sumienia osób świadczących usługi z perspektywy bezpieczeństwa prawnego; Dr Dawid Kostecki (Zakład Analiz Społecznych i Ekonomicznych Fundacji PAN), Ochrona zdrowia jako zadanie państwa a obowiązek zapewnienia wolności sumienia i wyznania w dobie pandemii.

– **Krajową Konferencję Naukową pt. „Aktualne problemy relacji państwo–Kościół oraz prawa małżeńskiego i rodzinnego”**, wspólnie ze Stowarzyszeniem Kanonistów Polskich, Sądem Biskupim Diecezji Sandomierskiej oraz Katedrą Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL, która odbyła się w dniach 8-10 września 2021 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu w formie hybrydowej. Referaty wygłosili: Ks. prof. dr hab. Mirosław Sitarz, Prawo wiernych do sakramentów świętych w prawie kanonicznym i polskim; Ks. prof. dr hab. Józef Krzywda (UPJPII), Waga zbieżności istotnych norm prawa małżeńskiego w KPK z normami Prawa rodzinnego i opiekuńczego i zachodzącymi między nimi różnicami; Dr Agnieszka Romanko (KUL), Komisja pojednawcza w postępowaniu administracyjnym w prawie kanonicznym i polskim; Ks. prof. dr hab. Lucjan Świto (UWM), Tajemnica duszpasterska; Ks. dr

Michał Grochowina (WSD Sandomierz), Obowiązek denuncjacji w aktualnych przepisach Kościoła łacińskiego; Ks. dr Krzysztof Cisek (Kongregacja Doktryny Wiary), Obowiązki ordynariusza w postępowaniach dotyczących przestępstw zarezerwowanych Kongregacji Nauki Wiary; Ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski (UKSW), Error qualitatis (kan. 1097 § 2 KPK) w orzecznictwie Roty Rzymskiej; Dr Kinga Szymańska (UKSW), Zespół stresu pourazowego. Aspekt psychologiczno-psychiatryczny; Ks. prof. dr hab. Ginter Dzierżon (UKSW), Rola biegłych w wyrokach Roty Rzymskiej w sprawach dotyczących wpływu zespołu stresu pourazowego na niezdolność do zawarcia małżeństwa; Ks. prof. dr hab. Zbigniew Janczewski (UKSW), Prawo o sakramentach wtajemniczenia chrześcijańskiego jako imperatyw budujący communio familiaris; Ks. dr hab. Andrzej Pastwa, prof. US, Relacje wiara-sakrament w matrymonialistyce doby posynodalnej. Nowa koncepcja odpowiedzi na impulsy doktrynalne; Prof. dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko (Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie), Problematyka rewizji osobowego prawa rodzinnego.

2) Wydział Teologiczny **20 grudnia 2021 r. zorganizował konferencję: „Oto Ojciec Twój i ja... Znaczenie józefologii dla mariologii”**. Referaty wygłosili: dr hab. K. Mielcarek, prof. KUL, Ojcostwo św. Józefa; ks. dr hab. S. Jaśkiewicz, prof. KUL, Augustyn z Hippo o Józefie i Maryi; archim. prof. dr hab. J. Naumowicz, UKSW, Chrześcijański Wschód o Józefie i Maryi; Ks. dr hab. A. Nadbrzeżny, prof. KUL, Maryja i Józef. Świat relacji i zadań; Ks. dr Antonio Panaro, AK – Warszawa, Patris corde; Dr hab. W. Pawlak, prof. KUL, Małżeństwo Józefa i Maryi w literaturze doby potrydenckiej; Mgr A. Poudlyuk, KUL-UMCS, Ioseph – splendor personae według Pawła Kamzy; Ks. dr hab. D. Różycki-Klejnowski, prof. UO, Dylematy wokół obrazu św. Józefa.

PROJEKTY BADAWCZE

Towarzystwo Naukowe KUL realizuje projekty badawcze (granty) przyznane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministerstwo Edukacji i Nauki) w ramach zadań z zakresu Działalności Upowszechniającej Naukę, konkursu „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów oraz Narodowe Centrum Nauki w Krakowie.

a) W ramach Działalności Upowszechniającej Naukę Towarzystwo zrealizowało następujące granty:

1. Wydanie i upowszechnienie w bazach monografii naukowej autorstwa Marcina Lachowskiego *Słownik polskiej krytyki artystycznej XX i XXI wieku (t. I i II)*.

2. Wydanie i zamieszczenie w Internecie monografii naukowej autorstwa Edyty Chlebowskiej *Katalog prac plastycznych Norwida, t. V*.

3. Wsparcie dla czasopism naukowych – „Studia Polonijne”.

4. Wsparcie dla czasopism naukowych – „Roczniki Pedagogiczne”.

b) W ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki:

1. „Rozszerzona kontynuacja serii wydawniczej ‘Staropolski dramat religijny’: ‘Staropolski dramat i dialog religijny’”. Kierownik projektu – dr hab. Justyna Dąbkowska-Kujko. Termin realizacji: 9 X 2015 – 8 X 2020. Zakończona.

2. „Edycja krytyczna tomu I, XII, XIII, XIV, XVIII Dzieł wszystkich C. Norwida”. Kierownik projektu: prof. dr hab. Stefan Sawicki. Termin realizacji: 26 IX 2017 – 25 IX 2022.

c) w ramach Narodowego Centrum Nauki:

1. „Kongregacja Nadzwyczajnych Kościelnych Spraw wobec ewolucji polityki wyznaniowej w Europie 1814-1870”. Kierownik projektu: dr hab. Anna Barańska. Termin realizacji: 8 VI 2016 – 07 VI 2020. Zakończony.

2. „Eksperymenty myślowe w filozofii: geneza, struktura, funkcje”. Kierownik projektu: mgr Piotr Biłgorajski. Termin realizacji: 25 I 2018 – 24 I 2020. Zakończony.

3. „Infirmeria Szpitala Św. Ducha w Rzymie w VIII wieku”. Kierownik projektu: prof. dr hab. Marian Surdacki. Termin realizacji 24 I 2019 – 23 I 2022.

4. „Brentano, reprezentacjonizm i nowożytna problematyka intencjonalności”. Kierownik projektu – dr Piotr K. Szalek. Termin realizacji 24 VII 2019 – 23 VII 2022.

5. „Struktura osobowości w języku polskim: nierestrykcyjne badanie psycholeksykalne czasowników osobowościowych”. Kierownik projektu – mgr Nastureja Toruj. Termin realizacji 25 VI 2020 – 24 VI 2023.

d) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów przyznała środki w ramach projektu „Pomoc Polakom i Polonii za granicą” na realizację zadania „Portal Parafie Polskie w USA – inwentaryzacja cyfrowa polskiego dziedzictwa kulturowego w Stanach Zjednoczonych”. Kierownik projektu – dr hab. Jacek Gołębiowski, prof. KUL. Termin realizacji 1 X 2020 – 31 XII 2020.